

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Nástroje optimalizace daně z příjmů fyzických osob

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Daniel Václav ŠTĚPÁNEK**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Petr KOUT, CSc.**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Nástroje optimalizace daně z příjmů fyzických osob zpracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího bakalářské práce Ing. Petra Kouta, CSc. a že veškeré použité zdroje jsem uvedl v Seznamu použité literatury.

V Praze 22. dubna 2021

.....

Daniel Václav Štěpánek

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu Ing. Petru Koutovi, CSc. za cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Daniel Václav ŠTĚPÁNEK
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Nástroje optimalizace daně z příjmů fyzických osob
Název (v angličtině)	Tools of natural persons income tax optimization

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Popsat postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob a legální nástroje snížení daně. Na příkladech uvést jejich praktické použití. Na příkladu konkrétních osob navrhnout použití optimalizačních nástrojů v praxi.

Postup práce:

1. Dílčí základy daně, výpočet základu daně a daně z příjmů fyzických osob
2. Prokázané výdaje, paušální výdaje a paušální daň
3. Spolupracující osoba podle § 13 ZDP
4. Kombinace podnikání fyzické a právnické osoby
5. Rozbor a doporučení pro praxi, aplikace na konkrétní situace

Metody: literární rešerše, deskripce, analýza, syntéza

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2020, 144 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-1035-3.
2. MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2019, 280 s. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-195-6.
3. PELECH, Petr, Milan LOŠŤÁK a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2020*. 28. vyd. Olomouc: ANAG, 2020, 432 s. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-255-7.
4. PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ: daň z přidané hodnoty, daň silniční, daň z nemovitých věcí, sociální pojištění, zdravotní pojištění*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2019, 352 s. Daně, účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-222-9.
5. Zákon č. 280/2009 Sb. daňový řád
6. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

Datum zadání bakalářské práce: duben 2020

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2021

Štěpánek Daniel

Daniel Václav ŠTĚPÁNEK
student

Kout

Ing. Petr KOUT, CSc.
vedoucí bakalářské práce

Březinová

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
garant studijního oboru

Březinová

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

ABSTRAKT

Předmětem této bakalářské práce „Nástroje optimalizace daně z příjmů fyzických osob“ je analýza daňového zatížení příjmů průměrné domácnosti. V první, teoretické části, se práce věnuje popisu daně z příjmu fyzických osob podle aktuální, novelizované, úpravy. Pro představu úplného daňového zatížení práce zahrnuje i povinné odvody zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení.

Klíčová slova: Daň z příjmů fyzických osob, pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení, zdanění příjmů, daňová optimalizace

ABSTRACT

The purpose of the bachelor thesis “Tools of natural persons’ income tax optimization“ is analysis of the tax burden of an average household’s incomes. The first, theoretical part deals with the description of income tax of natural persons in accordance with a current, amended legislation. The complete tax burden is presented here including the compulsory levies of health and social security insurance.

Key words: Income tax of natural persons, health insurance premium, social security insurance premium, income taxation, tax optimization

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	10
3	TEORETICKÁ ČÁST	11
3.1	PŘEDMĚT DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB, PŘÍJMY OSVOBOZENÉ OD DANĚ	11
3.2	DÍLČÍ ZÁKLADY DANĚ	14
3.3	VÝPOČET ZÁKLADU DANĚ A DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	15
3.4	PLACENÍ DANĚ, ZÁLOHOVÁ POVINNOST	17
3.5	NĚPENĚŽITÉ POVINNOSTI U DPFO	19
3.6	ZDANĚNÍ MEZINÁRODNÍCH PŘÍJMŮ, PŘÍJMY ZE ZAHRANIČÍ	22
3.7	ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ OSVČ	23
3.8	PROKÁZANÉ VÝDAJE, PAUŠÁLNÍ VÝDAJE A PAUŠÁLNÍ DAŇ	25
3.9	SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBA PODLE § 13 ZDP	25
3.10	KOMBINACE PODNIKÁNÍ JAKO FYZICKÁ A PRÁVNICKÁ OSOBA	26
3.11	DAŇOVÁ ZVÝHODNĚNÍ A JEJICH UPLATNĚNÍ	27
3.12	UPLATNĚNÍ DAŇOVÝCH ODPISŮ	27
4	PRAKTICKÁ ČÁST	29
4.1.	VARIANTA ŘEŠENÍ Č. 1	30
4.1.1	Zdanění Miroslava podle varianty č. 1	30
4.1.2	Zdanění Anety podle varianty č. 1	31
4.1.3	Zdanění Petra podle varianty č. 1	32
4.1.4	Celkové zdanění rodiny podle varianty č. 1	33
4.2	VARIANTA ŘEŠENÍ Č. 2	35
4.2.1	Zdanění Miroslava podle varianty č. 2	35
4.2.2	Zdanění Anety podle varianty č. 2	36
4.2.3	Zdanění Petra podle varianty č. 2	37
4.2.4	Celkové zdanění rodiny podle varianty č. 2	37
4.3.	VARIANTA ŘEŠENÍ Č. 3	39
4.3.1.	Zdanění Miroslava podle varianty č. 3	39
4.3.2.	Zdanění Anety podle varianty č. 3	40
4.3.3.	Zdanění Petra podle varianty č. 3	41
4.3.4.	Celkové zdanění rodiny podle varianty č. 3	42
4.4.	STANOVENÍ ODVODŮ V ROCE 2021 A POROVNÁNÍ S ROKEM 2020	44
5.	ZÁVĚR	47
6.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48

7. SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	50
--	-----------

1 ÚVOD

Problematiku zdanění příjmu fyzických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu. Tento zákon je předmětem častých novelizací, které přinášejí ať už drobné, ale i podstatné změny, které mnohdy mají zásadní dopad na možný výpočet daně, s ohledem na dostupné způsoby optimalizace výpočtu.

Pro rok 2021 například přibyl pojem „paušální daň“, který přináší jistou variantu daňového odvodu, která může být pro určité subjekty výhodná a práce její výhodnost ilustruje na konkrétním příkladu.

Přestože je konstrukce výpočtu daně z příjmu poměrně složitá, setká se s touto daní během svého života takřka každá osoba. Schopnost aplikace vhodné daňové optimalizace pro aktuální znění zákona je proto určitě pro daňové poplatníky výhodná z pohledu minimálního možného daňového zatížení včetně odvodů na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení.

Cílem této práce je analyzovat daňové zatížení příjmů na modelové situaci, konkrétně několikačlenné rodiny žijící ve společné domácnosti. Dále provedení několika možných způsobů výpočtu daňového zatížení jednotlivých poplatníků a stanovení nejvýhodnějšího daňového zatížení po součtu pro celou rodinu.

Práce je pro přehlednost rozdělena do několika kapitol. Teoretická část přináší definici předmětu daně z příjmu, zabývá se jednotlivými dílčími základy daně, uvádí způsob výpočtu daně, odpovídá na otázky spojené s placením daně či řešením zálohové povinnosti a konečně podrobně analyzuje daňová zvýhodnění a jejich uplatnění. Pro úplnost se práce také okrajově zabývá zdravotním a sociálním pojištěním, neboť i tyto mají vliv na výši celkových odvodů.

Poznatky zjištěné v teoretické části práce jsou aplikovány na konkrétní modelové situaci v praktické části práce. Byly stanoveny tři způsoby výpočtu, kdy každý výpočet je podrobně vysvětlen včetně postupu a tabulky obsahující jednotlivý rozpad výpočtu daně v korunách. Závěrem je pak výpočet porovnáván pro roky 2020 a 2021 pro zjištění vlivu aktuálních legislativních změn (zejména aplikací paušální daně).

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem práce je popsat postup výpočtu daní z příjmů fyzických osob a legální nástroje pro snížení daní.

Metodika práce

Práce bude zpracována do dvou částí – teoretické a praktické. Pro vypracování teoretické části budou použity dostupné literární a internetové odborné zdroje, věnující se dané problematice a aktuální zákony a předpisy. V praktické části bude pomocí metody popisné a analytické zpracován postup výpočtu daní z příjmů u fyzických osob a navrženy nejlepší postupy pro tyto výpočty.

3 TEORETICKÁ ČÁST

Tato kapitola se bude zabývat daní z příjmů fyzických osob, příjmy osvobozenými od daně, výpočtem daní, placením daní.

3.1 Předmět daně z příjmů fyzických osob, příjmy osvobozené od daně

Povinnost k dani z příjmů fyzických osob se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění platném pro daný rok (dále jen ZDP).

Daň z příjmů představuje 15 % část příjmů, které jsou za určitých podmínek ekonomicky aktivní osoby povinny pravidelně odvádět státu. Konkrétně jsou podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů za poplatníky považovány všechny fyzické osoby s trvalým bydlištěm v České republice (Macháček, 2021).

Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob je podle § 38g ZDP povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Přiznání je ale povinen podat i poplatník, jehož příjmy sice nepřesáhly 15 000 Kč, ale který vykazuje daňovou ztrátu (Lampová, 2021).

Stanovení základu daně z příjmů fyzických osob nelze zužovat pouze na zdanění příjmů z podnikání. Sestavení základu daně z příjmů fyzických osob je daleko barvitější a pestřejší než v případě právnických osob, neboť nejrůznějších druhů příjmů je v případě fyzických osob nepřeberně mnoho. Celkový základ daně je složen z jednotlivých, tzv. dílčích základů daně (DZD) (Lampová, 2021).

Tato povinnost se ale týká i některých cizinců, konkrétně pak těch, kteří se na našem území obvykle zdržují nebo zde mají hlášenou adresu místa pobytu. Povinnost daňových rezidentů ČR se pak vztahuje jak na příjmy, které plynou ze zdrojů na území našeho státu, tak na ty, které mají ze zahraničí (Pelech, 2020).

Jako daňový nerezident má naopak omezenou daňovou povinnost. Dani z příjmů totiž podléhají jen příjmy z tuzemských zdrojů. Nerezidentem se jako fyzická osoba stává člověk v momentě, kdy (Marková, 2021):

- na území České republiky nemá bydliště,
- zdržuje se na území ČR méně než 183 dní v kalendářním roce,
- v České republice se obvykle nezdržuje,
- v tuzemsku se zdržuje pouze za účelem studia či léčení.

Dani z příjmů podléhají příjmy fyzických osob, a to jak ze zaměstnání, tak z podnikání či jiných příjmů. Daní se i (Marková, 2021):

- příjmy z nájmu,
- příjmy z kapitálového majetku,
- výhry a ceny z některých her a soutěží,
- příjmy z příležitostných činností.

Dani z příjmů dále podléhají také peněžní i nepeněžní příjmy získané prostřednictvím směny. Úvěry a půjčky dani naopak zpravidla nepodléhají. Protipól pak tvoří příjmy, které jsou od daně z příjmů osvobozené. Tam se řadí třeba (Marková, 2021):

- sociální dávky,
- náhrady škody,
- stipendia.

Paragraf 39 říká, že poplatník daně z příjmu fyzických osob v § 2, odst. 2 (rezidenti České republiky, mají v ČR trvalé bydliště nebo se v ČR zdržují. Daňoví rezidenti mají povinnost, která se vztahuje na příjmy jak v ČR, tak i v zahraničí), je povinen podat přihlášku k registraci k dani z příjmů fyzických osob u příslušného správce daně do 15 dnů ode dne, kdy začal vykonávat svoji činnost nebo přijal příjem ze závislé činnosti (Marková, 2021).

Zákon o daních z příjmů určuje několik variant, kdy musí fyzická osoba podat samostatné daňové přiznání. Je to odvislé od toho, zdali je fyzická osoba zaměstnancem a jaké má dosažené příjmy. Definici příjmů je v § 38 (Dušek a Sedláček, 2020).

Příjmy zakládající povinnost podat daňové přiznání jsou příjmy, které jsou předmětem daně, ale bez (Dušek a Sedláček, 2020, s. 35).

- příjmů od daně osvobozených (např. příležitostné příjmy, osvobozeny do 30 000 Kč - § 10/3/a),
- příjmů, kde je srážková daň (např. dohody, § 6/4 do limitu).

Povinnost podat daňové přiznání má osoba:

- od 1. 1. 2013 každý, kdo je plátcem solidární daně,
- pokud příjmy za zdaňovací období přesáhly částku 15 000 Kč,
- pokud je daňová ztráta,
- pokud má příjmy ze závislé činnosti od zaměstnavatele až do 31. 1. následujícího období,
- pokud plátce poplatníkovi vyplatil neoprávněně bonus nebo vznikl dluh,
- pokud došlo k výplatě příjmu ze životního pojištění,
- pokud uplatňuje školkové,
- uplatnění bezúplatného plnění do zahraničí (Dušek, Sedláček, 2020).

Zaměstnanec nemusí podat daňové přiznání, pokud:

- má příjmy jen od jednoho zaměstnavatele a má podepsané daňové přihlášení k dani,
- nemá jiné příjmy ve výši do 6 000 Kč.

1.1 Písmeno a) – Příjmy uvedené v § 10 odst. 1 písm. a) ZDP Příjmy uvedené v § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, (dále jen „ZDP“ nebo „zákon o daních z příjmů“) jsou příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, a příjmů z provozu výroben elektřiny, ke kterému není vyžadována licence udělovaná Energetickým regulačním úřadem (Macháček, 2021).

K osvobození výše uvedených příjmů od daně z příjmů fyzických osob dojde podle § 10 odst. 3 písm. a) ZDP tehdy, pokud úhrn těchto příjmů u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 30 000 Kč; přitom příjmem poplatníka, kterému plyne příjem z chovu včel a u kterého nepřekročí ve zdaňovacím období počet včelstev 60, je částka 500 Kč na jedno včelstvo (Macháček, 2021).

Je nutno si uvědomit, že limit 30 000 Kč se vztahuje na výši příjmů, nikoliv na výši dílčího základu daně podle § 10 ZDP. V případě, že příjmy z těchto činností převýší limit 30 000 Kč,

dojde ke zdanění celého objemu příjmů (např. dosažení výše příjmů 30 001 Kč apod.). Toto osvobození ve výši 30 000 Kč se vztahuje výlučně na příjmy specifikované v § 10 odst. 1 písm. a) ZDP, na žádné jiné příjmy zdaňované jako ostatní příjmy podle § 10 ZDP se toto osvobození od daně z příjmů nevztahuje (Macháček, 2021).

3.2 Dílčí základy daně

Poplatníkem daně je fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržuje (to znamená, že zde pobývá alespoň 183 dnů v kalendářním roce). Daňová povinnost se vztahuje i na příjmy ze zdrojů v zahraničí. Pokud fyzická osoba nemá bydliště na území České republiky ani se zde obvykle nezdržuje, vztahuje se daňová povinnost pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky (Macháček, 2021).

Předmětem daně z příjmů fyzických osob upraveným v § 3 ZDP jsou:

- příjmy ze závislé činnosti § 6 ZDP,
- příjmy ze samostatné činnosti § 7 ZDP,
- příjmy z kapitálového majetku § 8 ZDP,
- příjmy z nájmu § 9 ZDP,
- ostatní příjmy § 10 ZDP (Macháček, 2021).

Příjmem se rovněž rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou.

Příjmy se vždy poníží o výdaje, které jsou prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, případně se uplatní daňové paušály (výdaje procentem z příjmů). Pouze u příjmů ze samostatné činnosti a u příjmů z nájmu je možné jít do záporu (jedná se o tzv. daňovou ztrátu). Tuto daňovou ztrátu lze uplatnit i v následujících zdaňovacích obdobích (nejdéle však v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po zdaňovacím období, za které se daňová ztráta vyměřila) (Macháček, 2021).

U každého z těchto příjmů se počítá základ daně zvlášť, jde o tzv. dílčí základy (použijí se jednotlivé přílohy k přiznání k dani z příjmů), tyto dílčí základy se následně sečtou a vypočte se daňová povinnost.

Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, které jsou zdaněny zvláštní sazbou daně (§ 36) ze samostatného základu daně, pokud § 36 odst. 7 nebo 8 nestanoví jinak, v případě tvorby dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP) je nutno u fyzických osob vycházet:

- z výsledku hospodaření u poplatníků vedoucích účetnictví,
- z rozdílu mezi zdanitelnými příjmy a daňově uznatelnými výdaji u poplatníků, kteří nevedou účetnictví, nebo
- z rozdílu mezi zdanitelnými příjmy a „tzv. paušálními výdaji“, tj. výdaji stanovenými procentem z příjmů (Lampová, 2021).

Fyzická osoba, která má příjmy podle § 7 ZDP nebo § 9 ZDP, se může rozhodnout pro režim tzv. paušálních výdajů, což znamená, že nebude uplatňovat pro snížení zdanitelných příjmů skutečně vynaložené výdaje, ale z hodnoty dosažených zdanitelných příjmů si procentem stanoveným v ZDP vypočítá hodnotu „paušálních výdajů“ (podrobněji viz článek Paušální výdaje, evidence dluhů u fyzických osob) (Lampová, 2021).

3.3 Výpočet základu daně a daně z příjmů fyzických osob

S účinností od 1. 1. 2021 dochází u zaměstnanců při jejich zdanění daní z příjmů ke zrušení tzv. superhrubé mzdy. Ruší se zvýšení základu daně z příjmů ze závislé činnosti o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na veřejné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů podle zvláštních právních předpisů povinen platit zaměstnavatel (33,8 % z hrubé mzdy zaměstnance). Z toho důvodu dochází ke zrušení obsáhlého textu uvedeného v § 6 odst. 12 ZDP a zůstává v tomto odstavci pouze text, stanovící, že základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti. Daň z příjmů ze závislé činnosti (resp. měsíční záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti) se tak počínaje měsícem leden 2021 počítá jenom z hrubé mzdy zaměstnance, tedy z výrazně menší částky, než tomu bylo při výpočtu daně ze superhrubé mzdy (Macháček, 2021).

K obdobné úpravě došlo v § 6 odst. 13 ZDP a dále došlo v § 6 ZDP ke zrušení odstavce 14 a 15 ZDP.

V souvislosti se zrušením superhrubé mzdy se upravuje ustanovení § 38h odst. 1 ZDP, týkající se vybírání a placení záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Nové znění uvádí, že plátce daně vypočte zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ze základu pro výpočet zálohy. Tato záloha se spravuje jako daň podle daňového řádu. Základem pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti zúčtovaných nebo vyplacených poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, s výjimkou příjmu, který není předmětem daně, který je od daně osvobozen nebo z něhož je daň vybírána srážkou

podle zvláštní sazby daně. Základ pro výpočet zálohy do 100 Kč se zaokrouhlí na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru (Macháček, 2021).

Nově jsou v ustanovení § 16 ZDP obsaženy dvě sazby daně z příjmů fyzických osob, a to:

- 15 % pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a
- 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy.

Daň se vypočte ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně a zaokrouhleného na celá sta Kč dolů, a to jako součet součinů příslušné části takového základu daně a sazby pro tuto část základu daně (Macháček, 2021).

Zvýšená sazba daně 23 % nahrazuje dosavadní solidární zvýšení daně ve výši 7 % z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 ZDP a dílčího základu daně podle § 7 ZDP a 48násobkem průměrné mzdy (dosavadní znění § 16a ZDP).

Výše průměrné mzdy pro účely uplatnění druhé zvýšené sazby daně vyplývá pro rok 2021 z nařízení vlády č. 381/2020 Sb. Všeobecný vyměřovací základ za rok 2019 činí 34 766 Kč, přepočítací koeficient 1,0194, takže průměrná mzda za rok 2019 činí $34\,766\text{ Kč} \times 1,0194 = 35\,441\text{ Kč}$ (Macháček, 2021).

Do částky základu daně $48 \times 35\,441\text{ Kč} = 1\,701\,168\text{ Kč}$ se použije sazba daně ve výši 15 %, nad tuto výši základu daně se použije sazba daně 23 %. U příjmů zaměstnance v přepočtu na 1 měsíc, půjde v roce 2021 o hraniční částku měsíční hrubé mzdy 141 764 Kč. Nad tuto výši je nutno počítat měsíční zálohu na daň se sazbou daně 23 % (Macháček, 2021).

V § 16a ZDP je obsažen výpočet daně pro samostatný základ daně. Uvádí se zde, že sazba daně pro samostatný základ daně činí 15 %. Daň se vypočte jako součin samostatného základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazby daně pro tento základ daně.

Způsob výpočtu daně je obsažen v novém ustanovení § 16ab ZDP. Daň poplatníka se vypočte jako součet daně podle § 16 ZDP snížené o slevy na dani a daně podle § 16a ZDP. Pokud je daňový bonus podle § 35c odst. 3 ZDP vyšší nebo roven dani podle § 16a ZDP, sníží se o tuto daň daňový bonus a daň poplatníka se rovná nule. Pokud je daňový bonus podle § 35c odst. 3 ZDP nižší než daň podle § 16a ZDP, daňový bonus je roven nule a daň poplatníka se rovná dani podle § 16a ZDP snížené o daňový bonus podle § 35c odst. 3 ZDP (Macháček, 2021).

Zatímco solidární zvýšení daně se vztahovalo pouze na příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) a dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP), pak nová progresivní sazba daně 23 % se vztahuje na celkový základ daně z příjmů fyzické osoby přesahující 48násobek měsíční

průměrné mzdy. Jedná se o celkový základ daně, jehož součástí jsou i dílčí základy daně z kapitálového majetku, z nájmu a z ostatních příjmů (Macháček, 2021).

Zákonem č. 609/2020 Sb. dochází ke zvýšení i základní daňové slevy na poplatníka, která od roku 2008 zůstávala stejná navzdory inflaci i růstu mezd. V § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP se zvyšuje základní sleva na dani na poplatníka z dosavadních 24 840 Kč:

- na částku 27 840 Kč pro rok 2021,
- a na částku 30 840 Kč pro rok 2022 (Macháček, 2021).

3.4 Placení daně, zálohová povinnost

Do oblasti nezdanitelných částí základu daně daňový balíček roku 2021 v podstatě nezasáhl. Novela však zasáhla do jiných oblastí a přináší důležité změny. S těmito položkami, o které si poplatníci snižují základ daně, se pracuje při zúčtování příjmů.

Nezdanitelné části základu daně upravuje § 15 zákona o daních z příjmů. Jedná se o (Kučerová, 2021):

- bezúplatná plnění (dříve označované jako dary),
- úroky z hypotečního nebo obdobného úvěru,
- pojistné na penzijní připojištění,
- pojistné na soukromé životní pojištění,
- členské odborové příspěvky,
- příspěvek na úhradu dalšího vzdělávání.

Zaměstnanci uplatňují nezdanitelné části základu daně v ročním zúčtování daní u svého posledního zaměstnavatele. K tomu musí podepsat a vyplnit příslušnou část tiskopisu „Prohlášení k dani“. Mohou tak učinit prostřednictvím původního dvojlistu prohlášení či jednodílného tiskopisu Žádost o roční zúčtování daní. Stejně tak osoby samostatně výdělečně činné uplatní nezdanitelné části v daňovém přiznání. V obou případech je třeba nárok řádně doložit. Způsob prokazování podrobně popisuje ustanovení § 38k a 38l zákona o daních z příjmů (Kučerová, 2021).

U darů fyzických osob uplatněných jako nezdanitelná část základu daně musí jejich úhrnná hodnota činit alespoň 1 000 Kč nebo přesáhnout 2 % ze základu daně. Zákon však kromě minimální výše darů stanovuje i maximální hranici, a to 15 % základu daně (pro roky 2020

a 2021 maximálně 30 % základu daně – zvýšeno dočasně novelou zákona o daních z příjmů č. 39/2021 Sb.). Za rok 2021 lze odečíst úroky maximálně v úhrnu 300 000 Kč ročně poplatníků téže domácnosti. Pokud poplatník platil úroky pouze po část roku, může uplatnit maximálně odečet 25 000 Kč za každý kalendářní měsíc. Od roku 2021 se pravidla mění. Maximální limit pro odpočet úroků se snižuje z 300 000 Kč na 150 000 Kč ročně. Nový limit platí pro bytovou potřebu obstaranou po 1. lednu 2021. U bytové potřeby obstarané před 1. lednem 2021 se nic nemění, zůstává limit 300 000 Kč. V případě „nového“ a „starého“ úvěru je třeba nejprve posoudit nový úvěr do sníženého limitu, a poté staré úvěry do celkového limitu 300 000 Kč. Speciální pravidla jsou stanovena rovněž pro refinancování úvěru. V případě, kdy se bude jednat o bytovou potřebu obstaranou před 1. lednem 2021 (nerozhoduje datum podpisu nového úvěru, ale obstarání bytové potřeby), zůstává 300tisícový maximální možný limit. Jestliže by se ale úvěr rozšiřoval o další prostředky (např. dodatkem ke stávající smlouvě na rekonstrukci uskutečněnou až v roce 2021), uplatní se již nový maximální limit 150 000 Kč (Kučerová, 2021).

Poplatníci, kteří uzavřeli smlouvu o doplňkovém penzijním spoření či penzijním připojištění se státním příspěvkem (starší systém – transformovaný fond), si mohou odečíst zaplacené pojistné. Maximální výše odpočtu činí 24 000 Kč. Stejně jako v případě penzijního připojištění platí maximální hranice odečtu 24 000 Kč. Akceptovatelné jsou pouze smlouvy, které neumožňují výplatu jiného příjmu, jenž není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy (Kučerová, 2021).

Základ daně zaměstnanců snižují rovněž zaplacené členské příspěvky odborové organizaci. Tímto způsobem si mohou odečíst částku až do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6 zákona o daních z příjmů, maximálně 3 000 Kč za zdaňovací období. Nárok se musí uplatnit potvrzením odborové organizace. Vždy se jedná o příspěvky v období od ledna do prosince skutečně zaplacené, nikoli zúčtované ve mzdě zaměstnance (Kučerová, 2021).

Poslední nezdanitelnou částkou je příspěvek na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání. Základ daně lze snížit maximálně o 10 000 Kč. Poplatníci se zdravotním postižením si mohou odečíst podle stupně zdravotního pojištění až 13 000 Kč, a osoby s těžším zdravotním postižením dokonce až 15 000 Kč (Kučerová, 2021).

3.5 Nepeněžité povinnosti u DPFO

Podle zákona č. 586/1992 Sb., § 3, odst. 3 se za nepeněžní příjem pro účely daně z příjmů fyzických osob oceňuje a) podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku, b) jako pětinasobek hodnoty ročního plnění, pokud příjem spočívá v jiném majetkovém prospěchu, jehož obsahem je opakující se nebo trvající plnění na dobu neurčitou, delší než 5 let nebo období lidského života. Naopak se zdaňovat nemusí příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zákona upravujícího podmínky převodu majetku státu na jiné osoby, vydáním podle právních předpisů upravujících restituci majetku, úvěry nebo zápůjčky.

Od daně se podle § 4 osvobozuje také příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem; středně před prodejem po dobu kratší 2 let a použije-li získané prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby; příjem z prodeje nemovitých věcí nebo z vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem, příjem z prodeje hmotné movité věci, přijaté náhrady majetkové nebo nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, plnění z pojištění odpovědnosti za škodu, plnění z cestovního pojištění, příjem získaný ve formě dávky nebo služby z nemocenského pojištění, důchodového pojištění podle zákona upravujícího důchodové pojištění atd.

Skutečnosti, které zakládají povinnou registraci k DPH? Jedná se o:

- účast ve sdružení, kdy se byť jedna jiná osoba stane plátcem (plátcem DPH se stane ode dne, kdy se první osoba stala plátcem DPH),
- uzavření smlouvy o sdružení s osobou, která již plátcem DPH je (ode dne uzavření této smlouvy),
- nabytí majetku pro podnikání na základě rozhodnutí o privatizaci (souvisí s převodem majetku státu na jiné osoby, plátcem se stane ode dne nabytí majetku),
- nabytí majetku na základě smlouvy o prodeji podniku nebo vkladem podniku (ode dne nabytí majetku),
- při přeměně obchodní společnosti nebo družstva, pokud zanikající nebo rozdělované společnosti byly plátcí (nová společnost se stane plátcem ode dne zápisu přeměny do obchodního rejstříku),
- uskutečnění zdanitelných plnění s místem plnění v tuzemsku osobou, která nemá sídlo v tuzemsku (ode dne uskutečnění zdanitelného plnění; plátcem se však nestane, pokud

uskutečňuje plnění, u kterých je povinna přiznat daň osoba, které jsou tato plnění poskytována – nejčastěji služby plátcům DPH v ČR od osoby se sídlem mimo ČR),

- dodání zboží do jiného členského státu osobou, která nemá sídlo v tuzemsku, ale toto zboží je odesláno z tuzemska touto osobou, kupujícím či zmocněnou třetí osobou, a to v případě, kdy je pořízení takového zboží v jiném členském státě předmětem daně (např. německá firma odesílá zboží z ČR do Německa pro německého plátce DPH, plátcem DPH v ČR se stane ode dne dodání tohoto zboží),
- pokračování v podnikání po zemřelém plátcí (ode dne následujícího po dni úmrtí), a po skončení dědického řízení, kdy je dědicovi vydán majetek a on pokračuje v podnikání (ode dne následujícího po dni vydání tohoto majetku) (Martínková, 2013).

§ 110 říká, že je upravena oznamovací povinnost v odst. 1) osoby povinné k dani používající zvláštní režim, a to v případě, že došlo ke změně údajů proti sděleným údajům v přihlášce o registraci nebo dojde k takovým změnám, které vedou ke zrušení registrace. Změnu údajů musí osoba povinná k dani oznámit správci daně do 10 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém změna nastala. V odst. 2) je stanoveno, že oznamovací povinnost nepodléhá první poskytnutí vybrané služby, ke kterému dojde v kalendářním čtvrtletí, které následuje po podání přihlášky. V odst. 3) je stanovena oznamovací povinnost v případě, že osoba povinná k dani přestane poskytovat vybrané služby. Lhůta pro oznámení musí být provedena do 10 dnů po skončení kalendářního měsíce, kdy byla poskytovaná služba ukončena (Galočík, 2019).

Registrační povinnost je upravena obecným ustanovením § 33 zákona o správě daní a poplatků (dále jen "ZSDP") a dalšími zvláštními ustanoveními v zákonu o:

- dani z přidané hodnoty (dále jen "DPH"),
- spotřebních daních (dále jen "SD"),
- dani silniční.

(V § 5 zákona č. 588/1992 Sb.), v § 12 a v § 15 zákona č. 587/1992 Sb., v § 4 a 17a zákona č. 16/1993 Sb.). Podle § 33 odst. I ZSDP je povinna právnická nebo fyzická osoba, která získá povolení nebo oprávnění k podnikatelské činnosti nebo začne provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "ZDP") podat správci daně přihlášku k registraci do třiceti dnů ode dne, kdy je podle příslušných předpisů oprávněna vykonávat podnikatelskou činnost nebo počne

vykonávat jinou samostatnou výdělečnou činnost (včetně takové, k jejímuž výkonu není nutno mít žádné oprávnění) (Kolář, 2000).

Osoby, které začaly vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, jsou povinny tuto skutečnost správci daně oznámit do třiceti dnů (§ 33 odst. 2 ZSDP). Jsou to např. fyzické osoby, mající příjmy z prodeje zemědělských produktů (pěstitelé a chovatelé), příjmy z pronájmu, který není podnikatelskou činností podle § 7 ZDP a spolupracující osoby, které k těmto činnostem nemají povolení nebo oprávnění. Tuto povinnost mají i osoby, které začnou podnikat bez předepsaného oprávnění (Kolář, 2000).

Rozhodujícím kritériem u plnění oznamovací povinnosti je výlučně skutečný výkon činnosti nebo pobírání daní podrobených příjmů, a to i v případech, kdy by šlo o činnost nelegální či o nelegální příjmy, dani ovšem podléhající. Osoba se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, které vznikla stálá provozovna na území ČR, je povinna rovněž podat registrační přihlášku s oznámením do třiceti dnů od jejího vzniku (Kolář, 2000).

Oznámení, které se předkládá místně příslušnému správci daně na tiskopise "přihláška k registraci", rovněž zahajuje registrační řízení (Kolář, 2000).

Podle § 135 DŘ je řádné daňové tvrzení povinen podat každý daňový subjekt, kterému to zákon ukládá, nebo daňový subjekt, který je k tomu správcem daně vyzván. Daňový subjekt je povinen v řádném daňovém tvrzení sám vyčíslit daň a uvést předepsané údaje, jakož i další okolnosti rozhodné pro vyměření daně. Daň je splatná v poslední den lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení (Macháček, 2021).

Řádné daňové přiznání u daní vyměřovaných za zdaňovací období, které činí 12 měsíců, se podává podle § 136 odst. 1 DŘ nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období.

Tato lhůta pro podání daňového přiznání se dle § 136 odst. 2 DŘ prodlužuje na:

- 4 měsíce po uplynutí zdaňovacího období, pokud daňové přiznání nebylo podáno nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období a následně bylo daňové přiznání podáno elektronicky, nebo
- 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, pokud daňový subjekt má zákonem uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nebo daňové přiznání nebylo podáno nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období a následně daňové přiznání podal poradce (Macháček, 2021).

Výše uvedené znění § 136 odst. 2 DŘ vyplývá z novely DŘ provedené zákonem č. 283/2020

Sb. Nové pravidlo uvedené pod písmenem a) podporuje a zvýhodňuje elektronickou formu podání daňového přiznání tím, že prodlužuje lhůtu o 1 měsíc. Zároveň však zachovává možnost podat elektronicky podání v rámci základní tříměsíční lhůty tak, že k prodloužení lhůty nedojde (toto je pro podatele žádoucí zejména tehdy, čeká-li vyplacení vratitelného přeplatku). Text obsažený pod písmenem b) zachovává dosavadní řešení podávání daňových přiznání poradci, jakož i daňových přiznání podávaných subjekty, které mají zákonem uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Mění se však stávající způsob realizace v případě daňových přiznání zpracovaných a podaných poradcem. Dosud je změna délky lhůty v případě daňového přiznání zpracovaného a podaného poradcem odvislá od splnění dvou procesních kroků: a) nutnost mít uplatněnou plnou moc udělenou konkrétnímu poradci u správce daně před uplynutím tříměsíční lhůty pro podání daňového přiznání, b) zpracování a podání daňového přiznání konkrétním poradcem. Nově v případě daňového přiznání podaného poradcem odpadá administrativa spojená s testováním, zda byla včas uplatněna plná moc udělená konkrétnímu poradci (Macháček, 2021).

3.6 Zdanění mezinárodních příjmů, příjmy ze zahraničí

S problematikou mezinárodního zdanění se v praxi potýká velký počet ekonomů a daňových specialistů. Stále intenzivnější zapojení České republiky do globalizované ekonomiky totiž před takovou nutností staví všechny daňové profesionály. Na našem území běžně působí nepřeborné množství malých i velkých firem patřících zahraničním vlastníkům. Mnohé z nich jsou součástí velkých nadnárodních korporací, u kterých je znalost mezinárodní daňové problematiky nezbytnou výbavou ekonomických manažerů. Ani investice českých podnikatelů v zahraničí se neobejdou bez důkladného daňového plánování. Dochází k oboustranné rozsáhlé migraci zaměstnanců, nutné je řešit daňové souvislosti přeshraničních investic, dividend i převodních cen. Náš daňový systém je přitom charakteristický tím, že přenáší maximální odpovědnost na poplatníky a plátce daně a nutí je nést veškerá rizika spojená s jakýmkoli chybami (Sojka, 2013).

Při aplikaci tuzemského i mezinárodního práva v oblasti daní z příjmů a majetku je nezbytné identifikovat především osobu, která daňovou povinnost ponese – poplatníka daně, a dále osobu, která ji bude pod vlastní majetkovou odpovědností plnit – plátce daně. Souhrnně jsou označovány jako daňové subjekty. Dále je třeba identifikovat zdanitelný příjem nebo majetek jako předmět daně, který je dále třeba změřit v zákonem předpokládaných jednotkách (nemusí

jít nutně o peněžní vyjádření). Předmět daně je nutné upravit postupem zákonem či mezinárodní smlouvou předpokládaným, a stanovit tak základ daně. Následně zbývá stanovit způsob výpočtu daně. Jedinou alternativou přitom není procentuální sazba daně, ale v úvahu připadají jiné způsoby, jako je např. daň připadající na naturální měrnou jednotku (např. m²), minimální daň, paušální daň či sjednaná daň (Sojka, 2013).

Daňový rezident určitého státu je poplatník s neomezenou (celosvětovou) daňovou povinností vůči tomuto státu.

Daňový nerezident určitého státu je naopak poplatník s omezenou daňovou povinností vůči tomuto státu. Jeho daňová povinnost je zde omezena výhradně na příjmy ze zdrojů na území tohoto státu, na majetek nacházející se na území tohoto státu, popř. i jiným způsobem (Sojka, 2013).

Český rezident mající příjem ze zdrojů v zahraničí obecně zdaňuje svůj zahraniční příjem v zahraničí. V daňovém přiznání v ČR pak uvede celosvětové příjmy (české + ze zdrojů v zahraničí). Zahraniční příjem byl v zahraničí již jednou zdaněn. Aby nedocházelo ke dvojímu zdanění, jsou mezi většinou ekonomicky vyspělých států světa uzavřeny smlouvy o zamezení dvojího zdanění, přičemž s každou zemí může být tato smlouva s drobnými změnami. Při zdaňování příjmů v domovské zemi pak dochází k tzv. metodě vynětí, kdy se příjmy ze zdrojů v zahraničí v daňovém přiznání vyjmou a již se znovu nezdaňují (Neotax, 2020).

Základem při zdaňování příjmů ze zahraničí je zahraniční ekvivalent českého potvrzení o zdanitelných příjmech. Toto potvrzení vystaví zahraniční zaměstnavatel a tvoří nedílnou přílohu k daňovému přiznání. Je potřeba myslet na to, že zahraniční formulář není vystaven v českých korunách, proto je nutné zahraniční měnu přepočítat na české koruny dle jednotného kurzu MF ČR (Neotax, 2020).

3.7 Zdravotní a sociální pojištění OSVČ

V roce 2021 zaplatí na sociálním pojištění více osoby samostatně výdělečně činné platící minimální sociální pojištění i OSVČ s nadstandardními zisky. Pro OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost je platba sociálního pojištění povinnou daní a vždy musí platit měsíční zálohy. Měsíční záloha za příslušný měsíc musí být uhrazena během tohoto měsíce. Částka měsíční zálohy odpovídá dosaženému zisku v minulém roce, vždy však musí

být placena alespoň minimální měsíční záloha (Gola, 2021).

V roce 2021 činí měsíční minimální záloha na sociálním pojištění 2 544 Kč. Pro rok 2021 se minimální měsíční záloha zvyšuje na 2 588 Kč.

U OSVČ se sociální pojištění vypočítává na roční bázi a činí 29,2 procenta z vyměřovacího základu, od vypočteného ročního sociálního pojištění se potom odečtou zaplacené zálohy během roku. Pro výpočet sociálního pojištění je však stanoven maximální vyměřovací základ, z částky nad strop se již sociální pojištění neplatí. Maximální vyměřovací základ se přitom pro příští rok zvyšuje na 1 701 168 Kč (Gola, 2021).

Sociální pojištění v roce 2021

	2020	2021
Minimální měsíční záloha pro hlavní činnost	2 544 Kč	2 588 Kč
Minimální měsíční záloha pro vedlejší činnost	1 018 Kč	1 036 Kč
Rozhodná částka pro vedlejší činnost	83 604 Kč	85 058 Kč
Minimální nemocenské	126 Kč	147 Kč
Maximální vyměřovací základ	1 672 080 Kč	1 701 168 Kč
Minimální roční vyměřovací základ pro hlavní činnost	104 508 Kč	106 332 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ pro hlavní činnost	8 709 Kč	8 861 Kč
Minimální roční vyměřovací základ pro vedlejší činnost	41 808 Kč	42 540 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ pro vedlejší činnost	3 484 Kč	3 545 Kč

Zdravotní pojištění v roce 2021

	2020	2021
Minimální vyměřovací základ	17 418 Kč	17 721 Kč
Minimální měsíční záloha	2 352 Kč	2 393 Kč

3.8 Prokázané výdaje, paušální výdaje a paušální daň

Podnikatel si může vybrat, jaký způsob uplatnění výdajů v rámci podnikání zvolí. Může uplatnit skutečně vynaložené výdaje, tedy takové výdaje, kdy musí při daňové kontrole prokázat jejich použití pro podnikání. Poplatník tak má k dispozici faktury, smlouvy, stvrzenky za hotové a další doklady a vede tzv. daňovou evidenci příjmů a výdajů anebo účetnictví (Daňové tipy, 2021).

Dalším způsobem uplatnění výdajů při podnikání jsou tzv. paušální výdaje stanovené procentem z příjmů. V řadě oborů podnikání jsou však fakticky vynaložené výdaje nižší než výdaje stanovené tímto druhým způsobem uplatňování výdajů – paušálními výdaji procentem z dosažených příjmů. V současné době jsou stanoveny docela zajímavé paušální výdaje pro podnikatele (Daňové tipy, 2021).

Třetím způsobem uplatnění výdajů resp. stanovení daňové povinnosti je tzv. institut paušální daně. Pro řadu poplatníků z řad osob samostatně výdělečně činných velmi zajímavý. Při splnění podmínek ke vstupu do tohoto institutu (zejména a pouze příjmy z podnikání do 1 mil. Kč, bez zaměstnaneckých příjmů, neplátce DPH) můžete ušetřit významné peněžní prostředky na dani z příjmů, zdravotním i sociálním pojištění. Hradí totiž měsíčně daň z příjmů ve výši 100 Kč, minimální odvod na zdravotní pojištění a minimální odvod na sociální pojištění zvýšený o 15 %. Záleží tak na poplatníkovi, který způsob vybere, a to s ohledem na všechny souvislosti svých majetkových poměrů (Daňové tipy, 2021).

3.9 Spolupracující osoba podle § 13 ZDP

Příspěvek se věnuje především rozdělování příjmů a výdajů podnikatele na jeho spolupracující manželku. Zákon omezuje jednak část takto převáděných příjmů, jednak rozdíl převedených příjmů a výdajů. Výhodnější vyšší limity platí pro případ, když je spolupracující osobou pouze manželka. Spolupracující osoba je daňově i pojistně OSVČ a výše podílu na příjmech musí být stejná jako na výdajích. Pokud podnikatel uplatňuje neprokazované tzv. paušální daňové výdaje, které jsou shora limitovány, pak se tyto jeho výdaje převádějí, resp. rozdělují spolupracujícím osobám až po tomto „zastropování“ výdajů (Děrgel, 2020).

Daňové možnosti rozdělování příjmů a výdajů na spolupracující osoby ale mají jistá neopomenutelná a nepřekročitelná omezení v ustanovení § 13 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Při uplatnění režimu spolupracujících osob

nevzniká nový právní subjekt, neuzavírají se ani žádné smlouvy. Členové domácnosti se zkrátka dohromady přičiňují o dosažení společného cíle – podnikatelského úspěchu. I nadále vystupuje v právních vztazích jen samotný podnikatel, jeho spolupracující osoby nejsou třetím osobám obvykle ani známy, protože to není nutné ani důležité, a nemusejí mít živnostenská nebo jiná oprávnění (Děrgel, 2020).

Spolupracující osobou mohou být jen:

- spolupracující manžel nebo partner, nemůže to být druh nebo družka,
- spolupracující osoba žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby,
- člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu, rodinný závod nepředstavuje nový samostatný právní subjekt (Děrgel, 2020).

3.10 Kombinace podnikání jako fyzická a právnická osoba

Mezi základní právní formy podnikání patří fyzická a právnická osoba, z nichž obě možnosti skýtají několik dalších variant.

Fyzická osoba - živnost

Fyzickou osobou je občan, který si vyřídí živnostenský list (případně se přihlásí jako zemědělec) a splní další podmínky pro podnikání vyplývající ze živnostenského zákona, daňových zákonů, zákonů o důchodovém, sociálním a zdravotním pojištění apod. Živnost je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Živnostník vystupuje pod svým jménem a ručí za své podnikatelské aktivity celým svým majetkem (ipodnikatel, 2020).

Právnická osoba – obchodní korporace

Právnické osoby jsou definovány Zákonem o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb.) jako obchodní korporace. Česká legislativa zná pět druhů korporací: s.r.o., a.s., v.o.s., k.s. a družstvo.

3.11 Daňová zvýhodnění a jejich uplatnění

Daňové slevy je možné uplatňovat při výpočtu čisté mzdy pouze u jednoho zaměstnavatele. Zaměstnanci pracujícího pro více zaměstnavatelů daňové slevy nemohou uplatňovat u všech. Nástupem do nového zaměstnání se tedy automaticky prohlášení k dani nepodepisuje. Nárok na daňové slevy mají i pracující penzisté nebo studenti. Prohlášení k dani je možné podepsat i při práci na některou z pracovních dohod (Gola, Vařečka, 2021).

Všechny daňové slevy snižují přímo vypočtenou daň z příjmu fyzických osob. Dle zákona o dani z příjmu je možné v daňovém přiznání podávaném v roce 2021 za rok 2020 při splnění zákonných podmínek uplatnit tyto daňové slevy:

- slevy na dani,
- sleva na dítě,
- sleva na důchodce,
- sleva na invaliditu,
- sleva na manžela/manželku,
- sleva na daňového poplatníka,
- sleva na studenta,
- školkové,
- sleva na EET (Gola, Vařečka, 2021).

Všichni daňový poplatníci mají nárok na základní daňovou slevu na poplatníka. V roce 2021 došlo k navýšení slevy na poplatníka na 27 840 Kč, spolu se zrušením superhrubé mzdy.

3.12 Uplatnění daňových odpisů

Zákonem o dani z příjmu se novelizují i některá ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), vztahující se k uplatňování daňové ztráty jako položky odčitatelné od základu daně. K nejdůležitějším změnám zákona o daních z příjmů patří možnost uplatnění daňové ztráty zpětně za předcházející období (§ 34 odst. 1 ZDP).

- rozšiřuje se možnost uplatnění daňové ztráty jako položky odčitatelné od základu daně, a to na 2 zdaňovací období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období nebo období, za které se podává daňové přiznání, za která se daňová ztráta stanoví, omezena částkou 30 000 000 Kč, období).
- možnost poplatníka vzdát se práva na uplatnění daňové ztráty jako položky odčitatelné od základu daně ve zdaňovacích obdobích následujících po období, za které byla stanovena,
- povinnost poplatníka uvést v daňovém přiznání nebo v dodatečném daňovém přiznání při uplatnění daňové ztráty jako položky odčitatelné od základu daně, jakou daňovou ztrátu (tj. stanovenou za jaké konkrétní období) uplatňuje a v jaké výši (Finanční správa, 2020).

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Na modelovém případě je představen způsob aplikace poznatků z teoretické části práce. Při uplatnění konkrétních dat v praktickém výpočtu bude optimalizace daně z příjmu (a případných dalších odvodů) srozumitelnější a jasně vyjádřena. Při výpočtu se uvažuje zdaňovací období roku 2020. Jednotliví členové domácnosti se mohou za účelem dosažení určité daňové výhodnosti chovat odlišně, a proto je v práci vyhodnocena i nejuvhodnější varianta výpočtu s ohledem na výši odvodu daně z příjmu fyzických osob, sociálního i zdravotního pojištění.

Společná domácnost se skládá z Miroslava, jeho manželky Anety, syna Petra a dvouleté dcery Elišky. Bydlí společně v rodinném domě, který koupili v lednu 2015 a zčásti jej financují hypotečním úvěrem. Manželé pořídili menší byt, který však v současné době pronajímají za částku 10 000 Kč měsíčně a plánují jej do budoucna darovat synovi Petrovi.

Manžel Miroslav podniká v oboru realit jako osoba samostatně výdělečně činná. Jeho příjmy činily v roce 2020 částku 300 000 Kč, skutečné výdaje neviduje, a uplatňuje tak výdaje paušálem ve výši 60 %, rozdíl mezi příjmy a výdaji tak je 120 000 Kč. Manželé splácejí hypoteční úvěr na rodinný dům, který společně vlastní a užívají k bydlení. Výše zaplacených úroků za rok 2020 z tohoto úvěru činí 40 741 Kč.

Manželka Aneta vykonává soukromou advokátní praxi a její příjem za rok 2020 činil 800 000 Kč. Vzhledem k tomu, že pracuje z kanceláře, která je součástí rodinného domu, a nemá tak prakticky žádné výdaje, rozhodla se využívat výdajový paušál 40 % namísto skutečných výdajů. Její příjmy po odečtu výdajů za rok 2020 jsou 480 000 Kč. Dále také v roce 2020 měla příjmy ze závislé činnosti na základě dohody o provedení práce v partnerské advokátní kanceláři, kde podepsala prohlášení k dani a její příjem činil 10 000 Kč za měsíc, v úhrnné výši tedy 120 000 Kč za rok 2020. Aneta také každý rok daruje 20 000 Kč nadačnímu fondu, který pomáhá dětem s postižením.

Syn Petr byl do června roku 2020 studentem vysoké školy se zaměřením na informační technologie, současně byl zaměstnán na hlavní pracovní poměr jako vývojář aplikací s ročním příjmem ve výši 300 000 Kč a dále v tomto oboru podnikal jako osoba samostatně výdělečně činná s příjmem ve výši 240 000 Kč za celý rok. Vzhledem k tomu, že práci stejně

jako Aneta vykonává z domova a nemá prakticky žádné náklady, rozhodl se využít možnosti uplatnění paušálních výdajů, což při sazbě 60 % činí 144 000 Kč, po odečtu těchto výdajů je tedy čistý příjem 96 000 Kč. Petr se v roce 2020 rozhodl investovat do kryptoměny Bitcoin, kdy si pořídil 0.664 BTC dne 26. 3. 2020, za což směnárně zaplatil 110 152 Kč. Stejně množství směnárně prodal, a to dne 19. 11. 2020, za což utržil 262 228 Kč. V daném roce vydělal tak na této směně 152 076 Kč. Petr si také pravidelně přispívá na své penzijní připojištění částkou 1 500 Kč za měsíc. 1. 7. 2020 dovršil Petr 27 let věku.

4.1 Varianta řešení č. 1

4.1.1 Zdanění Miroslava podle varianty č. 1

V první variantě výpočtu u Miroslava nejprve zjistíme dílčí základ daně z příjmů podle § 7 (jako rozdíl mezi příjmy a 60% výdajovým paušálem): $300\,000$ (příjmy) – $180\,000$ (60 % z příjmů) = $120\,000$ Kč

Protože neměl Miroslav v roce 2020 žádné jiné příjmy, činí jeho základ daně $120\,000$ Kč.

Od základu daně odečteme úroky z úvěru jako nezdanitelnou položku podle § 15 (příjmy, které se odčítají od základu daně). Vzhledem k tomu, že byla splněna podmínka bytové potřeby, má Miroslav nárok na uplatnění celé částky, kterou za rok na úrocích zaplatil. Po odečtení získáme základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a o položky odčitatelné od základu daně: $120\,000$ (základ daně) – $40\,741$ (úhrn zaplacených úroků) = $79\,259$ Kč

Získaný základ daně zaokrouhlíme na celé stokoruny dolů a vypočteme daň z příjmu: $79\,200$ (zaokrouhlený základ daně) \times 15 % (sazba daně) = $11\,880$ Kč

Od daně odečteme slevu na poplatníka podle § 35 ba: $11\,880 - 24\,840 = 0$ Kč

Od výsledné daně po uplatnění slevy na poplatníka odečteme daňové zvýhodnění na obě vyživované děti. Vzhledem k tomu, že Petr v červnu dosáhl 27 let věku, využije Miroslav pouze poměrnou část, které odpovídá šestinásobek měsíčního daňového zvýhodnění ($6 \times 1\,267$). V případě Elišky uplatní zvýhodnění v plné výši ($12 \times 1\,617$): 0 Kč – $7\,602 - 19\,404 = -27\,006$ Kč.

Výsledná daň po uplatnění daňových zvýhodnění je – 27 006 Kč

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 %. Protože však Miroslavův vyměřovací základ pro zdravotní pojištění (120 000 Kč) je menší než minimální vyměřovací základ (209 010 Kč), dojdeme k výsledku tak, že minimální vyměřovací základ vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru):
 $209\,010 \times 13,5\% = 28\,217\text{ Kč}$

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 %. Protože však Miroslavův vyměřovací základ pro sociální pojištění (60 000 Kč) je menší než minimální vyměřovací základ (104 508 Kč), dojdeme k výsledku tak, že minimální vyměřovací základ vynásobíme sazbou 29,2 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru):
 $104\,508 \times 29,2\% = 30\,517\text{ Kč}$

4.1.2 Zdanění Anety podle varianty č. 1

Pro zjištění dílčího základu daně podle § 6 využijeme potvrzení o zdanitelných příjmech, které Aneta obdržela od svého zaměstnavatele. Vzhledem k tomu, že měsíční odměna v žádném měsíci nepřevýšila rozhodnou částku 10 000 Kč, nebylo z odměny odváděno pojistné na zdravotní a sociální zabezpečení. Protože Aneta podepsala prohlášení k dani, z odměny nebyla sražena ani záloha na daň. Dílčí základ daně podle § 6 tak činí 120 000 Kč.

Dílčí základ daně podle § 7 spočítáme tak, že od příjmů odečteme paušální výdaje ve výši 40 %, na které má Aneta s ohledem na vykonávanou samostatnou činnost nárok: 800 000 (příjmy) – 320 000 (40 % z příjmů) = 480 000 Kč

V případě příjmů z pronájmu podle § 9 zvolila Aneta výhodnější variantu a uplatnila paušální výdaje ve výši 30 % namísto skutečných výdajů: 120 000 – 36 000 (30 % z příjmů) = 84 000 Kč

Sečtením jednotlivých dílčích základů daně získáme základ daně: 120 000 + 480 000 + 84 000 = 684 000 Kč

Od základu daně odečteme hodnotu daru za rok 2020 jako nezdanitelnou položku podle § 15:
 $684\,000 - 20\,000 = 664\,000\text{ Kč}$

Ze získaného základu vypočteme daň z příjmů: $664\,000 \times 15\%$ (sazba daně) = 99 600 Kč

Od daně odečteme slevu na poplatníka podle § 35 ba a zjistíme tak výslednou daň: $99\,600 - 24\,840 = 74\,760$ Kč

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $480\,000 \times 0,5 \times 13,5\% = 32\,400$ Kč

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $240\,000 \times 29,2\% = 70\,080$ Kč

4.1.3 Zdanění Petra podle varianty č. 1

Pro zjištění dílčího základu daně podle § 6 využijeme potvrzení o zdanitelných příjmech, které Petr obdržel od svého zaměstnavatele. K úhrnnému ročnímu příjmu (300 000 Kč) přičteme úhrn povinného pojistného za zaměstnavatele (101 400) a získáme tak dílčí základ daně ve výši 401 400 Kč

Dílčí základ daně podle § 7 spočítáme tak, že od příjmů odečteme paušální výdaje ve výši 60 %: $240\,000$ (příjmy) – $144\,000$ (60 % z příjmů) = 96 000 Kč

Dílčí základ daně podle § 10 stanovíme v Petrově případě jako rozdíl mezi prodejní a nákupní cenou Bitcoinu: $262\,229 - 110\,152 = 152\,077$ Kč

Sečtením jednotlivých dílčích základů daně získáme základ daně: $401\,400 + 96\,000 + 152\,077 = 649\,477$ Kč

Od základu daně odečteme nezdánitelnou část základu daně v podobě zaplacených příspěvků na své penzijní připojištění. Lze však odečíst pouze příspěvky na penzijní připojištění, které přesáhly částku 12 000 Kč ($18\,000 - 12\,000 = 6\,000$ Kč). Po odečtení získáme základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně a o položky odčitatelné od základu daně: $649\,477$ (základ daně) – $6\,000 = 643\,477$ Kč

Získaný základ daně zaokrouhlíme na celé stokoruny dolů a vypočteme daň z příjmu: $643\,400$ (zaokrouhlený základ daně) $\times 15\%$ (sazba daně) = 96 510 Kč

Od daně odečteme slevu na poplatníka a poměrnou část slevy na studenta (6×335) podle § 35 ba a zjistíme tak výslednou daň: $96\,510 - 24\,840 - 2\,010 = 69\,660$ Kč

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 %. Protože je však Petr zaměstnán a je za něj odváděno pojistné alespoň v minimální výši, neplatí pro něj po celý rok 2020 minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění (209 010 Kč). Petrův vyměřovací základ (48 000) vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $48\,000 \times 13,5 \% = 6\,480$ Kč

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 %. Protože je však Petr zaměstnán a je za něj odváděno pojistné alespoň v minimální výši, neplatí pro něj po celý rok 2020 minimální vyměřovací základ pro sociální pojištění (104 508 Kč). Petrův vyměřovací základ (48 000) vynásobíme sazbou 29,2 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $48\,000 \times 29,2 \% = 7\,908$ Kč

Za Petra bylo odvedeno za zaměstnance jeho zaměstnavatele zdravotní pojištění 4,5 % z hrubé mzdy ($300\,000 \times 4,5 \% = 13\,500$ Kč) a na sociální pojištění 6,5 % z hrubé mzdy ($300\,000 \times 6,5 \% = 19\,500$ Kč)

Zaměstnavatel za Petra také srazil zálohy na daň, které odvedl finančnímu úřadu. Skutečný doplatek na dani zjistíme tak, že od výsledné daně odečteme úhrn sražených záloh: $69\,660 - 33\,450 = 36\,210$ Kč

4.1.4 Celkové zdanění rodiny podle varianty č. 1

Celková daňová povinnost včetně odvodů na zdravotní a sociální pojištění je 332 124 Kč

Miroslav se svým nízkým základem daně, který dále ještě snížil o nezdanitelnou položku (úroky z hypotečního úvěru) nevyužil ani polovinu slevy na dani. Optimálnějšího výsledku by bylo dosaženo, kdyby Miroslav přiznal namísto manželky příjmy z pronájmu a přenechal ji využít úroky z hypotéky jako nezdanitelnou položku a daňové zvýhodnění na druhé dítě.

Výpočet daňového zatížení včetně odvodů pojistného na zdravotní a sociální pojištění varianty č. 1 znázorňuje následující tabulka:

Tabulka 1: Stanovení odvodů u varianty č. 1

	Miroslav	Aneta	Petr
§ 6 – Dílčí základ daně ze závislé činnosti		120 000	401 400
§ 7 – Dílčí základ daně ze samostatné činnosti	120 000	480 000	96 000
§ 9 – Dílčí základ daně z nájmu		84 000	
§ 10 – Ostatní příjmy			152 077
Základ daně § 6 až § 10	120 000	684 000	649 447
Nezdanitelné položky § 15 ZDP			
- dary		20 000	
- úroky z úvěru	40 741		
- penzijní připojištění			6 000
Úhrn položek odčitatelných od základu daně	40 741	20 000	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části	79 259	664 000	643 477
Základ daně zaokrouhlený na stokoruny dolů	79 200	664 000	643 400
Daň podle § 16 zákona	11 880	99 600	96 510
Slevy na dani dle § 35ba			
- sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840
- sleva na studenta			2 010
Daň po uplatnění slev dle § 35 ba		74 760	69 660
Slevy na dani dle § 35c (daňové zvýhodnění na vyživované děti)	27 006		
Daň po uplatnění slev podle § 35 c	-27 006	74 760	69 660
Úhrn sražených záloh			33 450
Doplatek na dani (+) / Přeplatek na dani (-)	-27 006	74 760	36 210
Pojistné OSVČ			
ZP – 13,5 %	28 217	32 400	6 480
SP – 29,2 %	30 517	70 080	14 016
Pojistné za zaměstnance			
ZP – 4,5 %			13 500
SP – 6,5 %			19 500
Celkové odvody	31 728	177 240	123 156

Zdroj: vlastní výpočty

4.2 Varianta řešení č. 2

4.2.1 Zdanění Miroslava podle varianty č. 2

Ve druhé variantě výpočtu u Miroslava nejprve zjistíme dílčí základ daně z příjmů podle § 7 (jako rozdíl mezi příjmy a 60% výdajovým paušálem): $300\,000$ (příjmy) – $180\,000$ (60 % z příjmů) = $120\,000$ Kč

Aby bylo dosaženo optimálnějšího zdanění, přiznal příjmy z nájmu podle § 9 namísto Anety Miroslav, zvolil výhodnější variantu a uplatnil paušální výdaje ve výši 30 % namísto skutečných výdajů: $120\,000$ – $36\,000$ (30 % z příjmů) = $84\,000$ Kč

Sečtením jednotlivých dílčích základů daně získáme základ daně: $120\,000$ + $84\,000$ = $204\,000$ Kč

Ze získaného základu daně vypočteme daň z příjmu: $204\,000 \times 15\%$ (sazba daně) = $30\,600$ Kč

Od daně odečteme slevu na poplatníka podle § 35 ba: $30\,600$ – $24\,840$ = $5\,760$ Kč

Manželé se domluvili, že daňové zvýhodnění na Petra využije Miroslav. Stejně jako u varianty č. 1 tedy uplatnil na Petra daňové zvýhodnění na první dítě. Vzhledem k tomu, že Petr v červnu dosáhl 27 let věku, využije Miroslav pouze poměrnou část, které odpovídá šestinásobek měsíčního daňového zvýhodnění ($6 \times 1\,267$): $5\,760$ Kč – $7\,602$ = – $1\,842$ Kč.

Výsledná daň po uplatnění daňových zvýhodnění je – $1\,842$ Kč

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 %. Protože však Miroslavův vyměřovací základ pro zdravotní pojištění ($60\,000$ Kč) je menší než minimální vyměřovací základ ($209\,010$ Kč), dojdeme k výsledku tak, že minimální vyměřovací základ vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $209\,010 \times 13,5\%$ = $28\,217$ Kč

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 %. Protože však Miroslavův vyměřovací základ pro sociální pojištění ($120\,000$ Kč) je menší než minimální vyměřovací základ ($104\,508$ Kč), dojdeme k výsledku tak, že minimální

vyměřovací základ vynásobíme sazbou 29,2 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru):
 $104\,508 \times 29,2 \% = 30\,517 \text{ Kč}$

4.2.2 Zdanění Anety podle varianty č. 2

Pro zjištění dílčího základu daně podle § 6 využijeme potvrzení o zdanitelných příjmech, které Aneta obdržela od svého zaměstnavatele. Vzhledem k tomu, že měsíční odměna v žádném měsíci nepřevýšila rozhodnou částku 10 000 Kč, nebylo z odměny odváděno pojistné na zdravotní a sociální zabezpečení. Protože Aneta podepsala prohlášení k dani, z odměny nebyla sražena ani záloha na daň. Dílčí základ daně podle § 6 tak činí 120 000 Kč

Dílčí základ daně podle § 7 spočítáme tak, že od příjmů odečteme paušální výdaje ve výši 40 %, na které má Aneta s ohledem na vykonávanou samostatnou činnost nárok: 800 000 (příjmy) – 320 000 (40 % z příjmů) = 480 000 Kč

Sečtením jednotlivých dílčích základů daně získáme základ daně: 120 000 + 480 000 = 600 000 Kč

Aby došlo ke snížení základu daně u Anety, přenechal jí Miroslav úroky z hypotečního úvěru. Od základu daně tak odečteme hodnotu daru a úhrn zaplacených úroků z hypotečního úvěru za rok 2020 jako nezdanitelné položky podle § 15: 600 000 – 20 000 – 40 741 = 539 259 Kč

Získaný základ daně zaokrouhlíme na celé stokoruny dolů a vypočteme daň z příjmu: 539 200 (zaokrouhlený základ daně) × 15 % (sazba daně) = 80 880 Kč

Od daně odečteme slevu na poplatníka podle § 35 ba a zjistíme tak výslednou daň: 80 880 – 24 840 = 56 040 Kč

Od výsledné daně po uplatnění slevy na poplatníka odečteme daňové zvýhodnění na druhé vyživované dítě a uplatní jej v plné výši (12 × 1 617) a zjistíme tak výslednou daň: 56 040 Kč – 19 404 = 36 636 Kč

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $480\,000 \times 0,5 \times 13,5 \% = 32\,400 \text{ Kč}$

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $240\,000 \times 29,2\% = 70\,080$ Kč

4.2.3 Zdanění Petra podle varianty č. 2

Ve druhé variantě výpočtu zdanění u Petra nedošlo k žádné změně. Výsledné odvody jsou tak stejné jako v případě varianty č. 1.

4.2.4 Celkové zdanění rodiny podle varianty č. 2

Celková daňová povinnost včetně odvodů na zdravotní a sociální pojištění je 319 164 Kč

Oproti první variantě došlo v tomto případě ke změně zdanění nájemného (84 000 Kč), kdy tuto položku přiznává namísto Anety její manžel Miroslav. Anetě se tak snížil základ daně na částku 600 000 Kč. Došlo také k přesunu nezdanitelných položek (úroků z úvěru), které činí 40 741 Kč, kdy v tomto modelovém příkladu je uplatňuje Aneta. Anetě se zvýšil úhrn položek odčitatelných od základu daně na částku 60 741 Kč. Miroslav tak mohl využít celou slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč.

Podstatnou změnou je také uplatnění slevy na dani (vyživované děti) – v prvním případě slevu na obě děti uplatňoval Miroslav, ve druhém modelovém příkladu uplatnila slevu na druhé dítě (19 404 Kč) manželka Aneta. V důsledku těchto úprav došlo k celkové daňové úspoře ve výši 12 960 Kč, která nastala primárně v důsledku nižší míry zdanění u Anety.

Optimálnějšího zdanění a snížení celkových odvodů by bylo možné dosáhnout využitím institutu spolupracujících osob mezi Miroslavem a Petrem.

Výpočet daňového zatížení včetně odvodů pojistného na zdravotní a sociální pojištění varianty č. 2 znázorňuje následující tabulka:

Tabulka 2: Stanovení odvodů u varianty č. 2

	Miroslav	Aneta	Petr
§ 6 – Dílčí základ daně ze závislé činnosti		120 000	401 400
§ 7 – Dílčí základ daně ze samostatné činnosti	120 000	480 000	96 000
§ 9 – Dílčí základ daně z nájmu	84 000		
§ 10 – Ostatní příjmy			152 077
Základ daně § 6 až § 10	204 000	600 000	649 447
Nezdanitelné položky § 15 ZDP			
- dary		20 000	
- úroky z úvěru		40 741	
- penzijní připojištění			6 000
Úhrn položek odčitatelných od základu daně		60 741	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části	204 000	539 259	643 477
Základ daně zaokrouhlený na stokoruny dolů	204 000	539 200	643 400
Daň podle § 16 zákona	30 600	80 880	96 510
Slevy na dani dle § 35ba			
- sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840
- sleva na studenta			2 010
Daň po uplatnění slev dle § 35 ba	5 760	56 040	69 660
Slevy na dani dle § 35c (daňové zvýhodnění na vyživované děti)	7 602	19 404	
Daň po uplatnění slev podle § 35 c	-1 842	36 636	69 660
Úhrn sražených záloh			33 450
Doplatek na dani (+) / Přeplatek na dani (-)	-1 842	36 636	36 210
Pojistné OSVČ			
ZP – 13,5 %	28 217	32 400	6 480
SP – 29,2 %	30 517	70 080	14 016
Pojistné za zaměstnance			
ZP – 4,5 %			13 500
SP – 6,5 %			19 500
Celkové odvody	56 892	139 116	123 156

Zdroj: vlastní výpočty

4.3 Varianta řešení č. 3

4.3.1. Zdanění Miroslava podle varianty č. 3

Ve třetí variantě výpočtu u Miroslava nejprve zjistíme dílčí základ daně z příjmů podle § 7 (jako rozdíl mezi příjmy a 60% výdajovým paušálem): $300\,000$ (příjmy) – $180\,000$ (60 % z příjmů) = $120\,000$ Kč. Miroslav vykonával se svým synem od června 2020 spolupráci a Petr na něj tak převedl část svých příjmů a výdajů (30 % za každý měsíc spolupráce). K rozdílu mezi Miroslavovými příjmy a výdaji tak přičteme část příjmů, které na něj připadli a odečteme část připadajících výdajů a dostaneme tak dílčí základ daně podle § 7: $120\,000 + 36\,000 - 21\,600 = 134\,400$ Kč

Aby bylo dosaženo optimálnějšího zdanění, přiznal příjmy z nájmu podle § 9 namísto Anety Miroslav, zvolil výhodnější variantu a uplatnil paušální výdaje ve výši 30 % namísto skutečných výdajů: $120\,000 - 36\,000$ (30 % z příjmů) = $84\,000$ Kč

Sečtením jednotlivých dílčích základů daně získáme základ daně: $134\,400 + 84\,000 = 218\,400$ Kč

Aneta se rozhodla, že přenechá hodnotu daru jako nezdanitelnou položku svému manželovi. Od základu daně Miroslava tak odečteme hodnotu daru a úroky z úvěru jako nezdanitelnou položku podle § 15 (příjmy, které se odčítají od základu daně). Vzhledem k tomu, že byla splněna podmínka bytové potřeby, má Miroslav nárok na uplatnění celé částky, kterou za rok na úrocích zaplatil. Po odečtení získáme základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a o položky odčitatelné od základu daně: $218\,400$ (základ daně) – $60\,741$ (úhrn nezdanitelných položek) = $157\,659$ Kč

Získaný základ daně zaokrouhlíme na celé stokoruny dolů a vypočteme daň z příjmu: $157\,600$ (zaokrouhlený základ daně) \times 15 % (sazba daně) = $23\,640$ Kč

Od daně odečteme slevu na poplatníka podle § 35 ba a zjistíme tak výslednou daň: $23\,640 - 24\,840 = 0$ Kč

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 %. Protože však Miroslavův vyměřovací základ pro zdravotní pojištění ($134\,000$ Kč) je menší než minimální vyměřovací základ ($209\,010$ Kč), dojdeme k výsledku tak, že minimální

vyměřovací základ vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru):
 $209\,010 \times 13,5 \% = 28\,217 \text{ Kč}$

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 %. Protože však Miroslavův vyměřovací základ pro sociální pojištění (67 200 Kč) je menší než minimální vyměřovací základ (104 508 Kč), dojdeme k výsledku tak, že minimální vyměřovací základ vynásobíme sazbou 29,2 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru):
 $104\,508 \times 29,2 \% = 30\,517 \text{ Kč}$

4.3.2. Zdanění Anety podle varianty č. 3

Pro zjištění dílčího základu daně podle § 6 využijeme potvrzení o zdanitelných příjmech, které Aneta obdržela od svého zaměstnavatele. Vzhledem k tomu, že měsíční odměna v žádném měsíci nepřevýšila rozhodnou částku 10 000 Kč, nebylo z odměny odváděno pojistné na zdravotní a sociální zabezpečení. Protože Aneta podepsala prohlášení k dani, z odměny nebyla sražena ani záloha na daň. Dílčí základ daně podle § 6 tak činí 120 000 Kč

Dílčí základ daně podle § 7 spočítáme tak, že od příjmů odečteme paušální výdaje ve výši 40 %, na které má Aneta s ohledem na vykonávanou samostatnou činnost nárok: 800 000 (příjmy) – 320 000 (40 % z příjmů) = 480 000 Kč

Sečtením jednotlivých dílčích základů daně získáme základ daně: 120 000 + 480 000 = 600 000 Kč

Ze zjištěného základu daně vypočteme daň z příjmu: 600 000 (zaokrouhlený základ daně) × 15 % (sazba daně) = 90 000 Kč

Od daně odečteme slevu na poplatníka podle § 35 ba: 90 000 – 24 840 = 65 160 Kč

Od výsledné daně po uplatnění slevy na poplatníka odečteme daňové zvýhodnění na obě vyživované děti. Vzhledem k tomu, že Petr v červnu dosáhl 27 let věku, využije Aneta pouze poměrnou část, které odpovídá šestinásobek měsíčního daňového zvýhodnění ($6 \times 1\,267$). V případě Elišky uplatní zvýhodnění v plné výši ($12 \times 1\,617$): 65 160 Kč – 7 602 – 19 404 = 38 154 Kč.

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $480\,000 \times 0,5 \times 13,5 \% = 32\,400 \text{ Kč}$

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $240\,000 \times 29,2 \% = 70\,080 \text{ Kč}$

4.3.3. Zdanění Petra podle varianty č. 3

Pro zjištění dílčího základu daně podle § 6 využijeme potvrzení o zdanitelných příjmech, které Petr obdržel od svého zaměstnavatele. K úhrnnému ročnímu příjmu (300 000 Kč) přičteme úhrn povinného pojistného za zaměstnavatele (101 400) a získáme tak dílčí základ daně ve výši 401 400 Kč

Dílčí základ daně podle § 7 spočítáme tak, že od příjmů odečteme paušální výdaje ve výši 60 %: $240\,000 \text{ (příjmy)} - 144\,000 \text{ (60 \% z příjmů)} = 96\,000 \text{ Kč}$. Aby Petr dosáhl snížení daňové zátěže a odvodů, převedl na svého otce, se kterým vykonával od června 2020 spolupráci, maximální možnou část (30 % za každý měsíc spolupráce) svých příjmů ($240\,000 / 12 \times 30 \%$) a výdajů: ($144\,000 / 12 \times 30 \%$). Od rozdílu mezi svými příjmy a výdaji tak odečetl převáděnou část příjmů a přičetl převáděné výdaje: $96\,000 - 36\,000 + 21\,600 = 81\,600 \text{ Kč}$

Dílčí základ daně podle § 10 stanovíme v Petrově případě jako rozdíl mezi prodejní a nákupní cenou Bitcoinu: $262\,229 - 110\,152 = 152\,077 \text{ Kč}$

Sečtením jednotlivých dílčích základů daně získáme základ daně: $401\,400 + 81\,600 + 152\,077 = 635\,077 \text{ Kč}$

Od základu daně odečteme nezdánitelnou část základu daně v podobě zaplacených příspěvků na své penzijní připojištění. Lze však odečíst pouze příspěvky na penzijní připojištění, které přesáhly částku 12 000 Kč ($18\,000 - 12\,000 = 6\,000 \text{ Kč}$). Po odečtení získáme základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně a o položky odčitatelné od základu daně: $635\,077 \text{ (základ daně)} - 6\,000 = 629\,077 \text{ Kč}$

Získaný základ daně zaokrouhlíme na celé stokoruny dolů a vypočteme daň z příjmu: $629\,000 \text{ (zaokrouhlený základ daně)} \times 15 \% \text{ (sazba daně)} = 94\,350 \text{ Kč}$

Od daně odečteme slevu na poplatníka a poměrnou část slevy na studenta (6×335) podle § 35 ba a zjistíme tak výslednou daň: $94\,350 - 24\,840 - 2\,010 = 67\,500$ Kč

Pojistné na zdravotní pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 13,5 %. Protože je však Petr zaměstnán a je za něj odváděno pojistné alespoň v minimální výši, neplatí pro něj po celý rok 2020 minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění (209 010 Kč). Petrův vyměřovací základ (40 080) vynásobíme sazbou 13,5 % (výsledek zaokrouhlíme na koruny nahoru): $40\,800 \times 13,5 \% = 5\,508$ Kč

Pojistné na sociální pojištění vypočítáme z vyměřovacího základu ze samostatné výdělečné činnosti (polovina dílčího základu daně podle § 7), který vynásobíme sazbou 29,2 %. Protože je však Petr zaměstnán a je za něj odváděno pojistné alespoň v minimální výši, neplatí pro něj po celý rok 2020 minimální vyměřovací základ pro sociální pojištění (104 508 Kč). Zároveň Petr nepřevýšil limit hrubého zisku pro rok 2020 (83 603 Kč), do kterého není sociální pojištění placeno. Vyměřovací základ je tedy 0 Kč a Petrovi nevznikla povinnost pojistného na sociální pojištění.

Za Petra bylo odvedeno za zaměstnance jeho zaměstnavatele zdravotní pojištění 4,5 % z hrubé mzdy ($300\,000 \times 4,5 \% = 13\,500$ Kč) a na sociální pojištění 6,5 % z hrubé mzdy ($300\,000 \times 6,5 \% = 19\,500$ Kč). Zaměstnavatel za Petra také srazil zálohy na daň, které odvedl finančnímu úřadu. Skutečný doplatek na dani zjistíme tak, že od výsledné daně odečteme úhrn sražených záloh: $67\,500 - 33\,450 = 34\,050$ Kč

4.3.4. Celkové zdanění rodiny podle varianty č. 3

Celková daňová povinnost včetně odvodů na zdravotní a sociální pojištění je 305 376 Kč.

V případě třetího modelového příkladu je daňová optimalizace nejcitelnější, oproti první varianty činí celková daňová úspora rodiny celkem 26 748 Kč. Optimálním rozložením příjmů a nezdanitelných částí mezi manžely přineslo Miroslavovi možnost využít maximální výši slevy na poplatníka. Převedením části příjmů a výdajů na svého otce získal Petr významnou úsporu na sociálním pojištění.

Výpočet daňového zatížení včetně odvodů pojistného na zdravotní a sociální pojištění varianty č. 3 znázorňuje následující tabulka:

Tabulka 3: Stanovení odvodů u varianty č. 3

	Miroslav	Aneta	Petr
§ 6 – Dílčí základ daně ze závislé činnosti		120 000	401 400
§ 7 – Dílčí základ daně ze samostatné činnosti	134 400	480 000	81 600
§ 9 – Dílčí základ daně z nájmu	84 000		
§ 10 – Ostatní příjmy			152 077
Základ daně § 6 až § 10	218 400	600 000	635 077
Nezdanitelné položky § 15 ZDP			
- dary	20 000		
- úroky z úvěru	40 741		
- penzijní připojištění			6 000
Úhrn položek odčitatelných od základu daně	60 741		6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části	157 659	600 000	629 077
Základ daně zaokrouhlený na stokoruny dolů	157 600	600 000	629 000
Daň podle § 16 zákona	23 640	90 000	94 350
Slevy na dani dle § 35ba			
- sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840
- sleva na studenta			2 010
Daň po uplatnění slev dle § 35 ba		65 160	67 500
Slevy na dani dle § 35c (daňové zvýhodnění na vyživované děti)		27 006	
Daň po uplatnění slev podle § 35 c	0	38 154	67 500
Úhrn sražených záloh			33 450
Doplatek na dani (+) / Přeplatek na dani (-)		38 154	34 050
Pojistné OSVČ			
ZP – 13,5 %	28 217	32 400	5 508
SP – 29,2 %	30 517	70 080	
Pojistné za zaměstnance			
ZP – 4,5 %			13 500
SP – 6,5 %			19 500
Celkové odvody	58 734	140 634	106 008

Zdroj: vlastní výpočty

4.4 Stanovení odvodů v roce 2021 a porovnání s rokem 2020

Při porovnání míry zdanění a odvodů pro rok 2021 vycházím z varianty č. 3 s tím, že dochází k některým změnám, které jsou popsány níže.

Vzhledem k tomu, že Aneta splňuje podmínky pro vstup do režimu paušální daně (je osobou samostatně výdělečně činnou, nepodepsala u zaměstnavatele pro rok 2021 prohlášení k dani a její příjmy nepřevýšily rozhodnou částku 1 000 000 Kč), rozhodla se ji využít.

Aby bylo dosaženo minimální výše odvodů, domluvili se manželé, že hodnotu daru a úhrn zaplacených úroků z hypotečního úvěru jako nezdánitelné položky včetně daňového zvyhodnění na obě děti uplatní Miroslav.

Při částce 5 469 Kč za měsíc, která v sobě obsahuje zdravotní pojištění (2 393 Kč), sociální pojištění (2 976 Kč) a daň z příjmů fyzických osob (100 Kč), zaplatí za rok částku 65 628 Kč. V porovnání s rokem 2020 tedy přináší paušální daň Anetě úsporu ve výši 57 006 Kč.

Od 1. 1. 2021 byla zrušena tzv. superhrubá mzda, která přináší další úsporu na dani z příjmu ze závislé činnosti. Pro rok 2021 platí sleva na poplatníka v částce 27 840 Kč za rok. Rozdílnou část zaplacených úroků z hypotečního úvěru pro zpřesnění porovnání neuvažují.

V porovnání s variantou č. 3 dochází v roce 2021 k úspoře o 48 990 Kč.

Výpočet daňového zatížení včetně odvodů pojistného na zdravotní a sociální pojištění v roce 2021 znázorňuje následující tabulka:

Tabulka 4: Stanovení odvodů v roce 2021

	Miroslav	Aneta	Petr
§ 6 – Dílčí základ daně ze závislé činnosti		120 000	401 400
§ 7 – Dílčí základ daně ze samostatné činnosti	134 400	480 000	81 600
§ 9 – Dílčí základ daně z nájmu	84 000		
§ 10 – Ostatní příjmy			152 077
Základ daně § 6 až § 10	218 400	600 000	635 077
Nezdanitelné položky § 15 ZDP			
- dary	20 000		
- úroky z úvěru	40 741		
- penzijní připojištění			6 000
Úhrn položek odčitatelných od základu daně	60 741		6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části	157 659		629 077
Základ daně zaokrouhlený na stokoruny dolů	157 600		629 000
Daň podle § 16 zákona	23 640		94 350
Slevy na dani dle § 35ba			
- sleva na poplatníka	27 840		27 840
Daň po uplatnění slev dle § 35 ba	0		66 510
Slevy na dani dle § 35c (daňové zvýhodnění na vyživované děti)	27 006		0
Daň po uplatnění slev podle § 35 c	-27 006		66 510
Daň sražená podle zvláštní sazby daně		18 000	
Úhrn sražených záloh			21 720
Doplatek na dani (+) / Přeplatek na dani (-)			44 790
Pojistné OSVČ			
ZP – 13,5 %	28 217		5 508
SP – 29,2 %	30 517		
Pojistné zaměstnanec			
ZP – 4,5 %			13 500
SP – 6,5 %			19 500
Paušální daň		65 628	
Odvody	85 740	83 628	105 018

Zdroj: vlastní výpočty

Tabulka 5: Porovnání odvodů z jednotlivých variant

	2020 č. 1	2020 č. 2	2020 č. 3	2021
Základ daně § 6 až § 10	1 453 447			
Celkové odvody v Kč	332 124	319 164	305 376	274 386
Míra zdanění a odvodů v %	22,85	21,96	21,01	18,88

Zdroj: vlastní výpočty

Obrázek 1: Graf hodnoty virtuální měny Bitcoin

Zdroj: https://www.kurzy.cz/komodity/bitcoin-graf-vyvoje-ceny/czk-3-roky?dat_field=26.3.2020&dat_field2=19.11.2020

5. ZÁVĚR

Cílem této práce byla primárně analýza platné právní úpravy, která specifikuje zdanění fyzických osob v rámci zákona o dani z příjmu. Součástí práce byla také analýza podstatných změn, které se týkají zdanění pro roky 2020 a 2021.

Práce se věnovala různým postupům daňové optimalizace, které jsou legální a mohou tak mít významný vliv na míru daňových odvodů jednotlivých plátců daně, tedy fyzických osob. Ukázalo se, že efektivní daňová optimalizace je v řadě případů možná a jistě není nezanedbatelná. Jak se ale v praktické části ukázalo, odhalení a analýza nejvýhodnější daňové optimalizace u průměrné rodiny nemusí být, vzhledem k poměrné složitosti daňové optimalizace (vzniku řady možných variant), často snadné odhalit, zejména pro laiky bez hlubších znalostí zákona o dani z příjmu. Jelikož tento zákon byl nedávno novelizován o tzv. paušální daň, lze se domnívat, že řada poplatníků sáhne po administrativně méně náročné paušální dani, která se v případě neuvažování úspory za administrativu vyplatí skutečně jen u specifických případů.

Oproti pojistnému na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení lze u daní dosáhnout určité optimalizace zejména vhodnou alokací nezdanitelných položek k jednotlivým členům rodiny (např. dar nebo úroky úvěru na bydlení, které může uplatnit i druhý z manželů), maximálním využitím slev na dani (na poplatníka, studenta aj.) a optimálním využitím daňových zvýhodnění na vyživované (zejména správným určením pořadí jednotlivých dětí v případě, kdy není využita sleva po celý rok).

V případě příjmů, které plynou ze společného jmění manželů (v našem případě se jedná o příjmy podle § 9 z pronájmu bytu) je vhodné správně určit jednoho z manželů, který tyto příjmy zdaní v rámci svého daňového přiznání.

Nezanedbatelnou úsporu může přinést také využití institutu spolupracující osoby. Ukázalo se, že osoba, jejíž vyměřovací základ je nižší než minimální vyměřovací základ z pojistného na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, na sebe může nechat převést část příjmů a výdajů od osoby, která je součástí společně hospodařící domácnosti. Správným poměrem převedených příjmů a výdajů tak dochází k úspoře odvodů pojistného u osoby, která by měla vyšší pojistného stavenou podle minimálního vyměřovacího základu i u osoby pro kterou neplatí minimální vyměřovací základ, která převedením svých příjmů a výdajů nedosáhne rozhodné částky pro hlavní činnost a nebude tak povinna odvádět sociální pojištění.

6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Prokázané výdaje, paušální výdaje nebo paušální daň?, 2021. In: *Daňové tipy* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <http://www.danovetipy.cz/clanky/detail/pausalni-dan-158>
2. DĚRGEL, Martin, 2020. Na spolupracující osobu se převádí část příjmů a výdajů, nikoli základu daně – prověřeno soudem. *Daně a právo v praxi 12/2020*. Místo vydání: Vydavatel, roč. 2020, č. 12, s. 10-28. ISSN 1211-7293.
3. DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2020. *Daňová evidence podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada, 144 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-1035-3.
4. GALOČÍK, Svatopluk, PAIKERT, Oto. *DPH 2019: výklad s příklady*. Praha: Grada Publishing a.s., 2019, 464 s. ISBN 978-80-2712-823-5.
5. GOLA, Petr. *OSVČ a sociální pojištění v roce 2021: Víme, kolik budete platit*. 2021. Dostupné z: <https://www.e15.cz/finexpert/danove-priznani/osvc-a-socialni-pojisteni-v-roce-2021-vime-kolik-budete-platit-1376180#>
6. GOLA, Petr, VAŘEČKA, Jan. *Slevy na dani: Kdy je můžete uplatnit?* 2021. Dostupné z: <https://www.e15.cz/finexpert/danove-priznani/slevy-na-dani-kdy-je-muzete-uplatnit-1355964>
7. iPodnikatel. *Právní formy podnikání pro fyzické a právnické osoby*. 2020. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/pravni-formy-podnikani-pro-fyzicke-a-pravnicke-osoby/>
8. KOLÁŘ, Miloš. *Pokyn č. D-219 o registraci daňových subjektů*. Finanční zpravodaj, ročník 2000, číslo 12, s. 61. ISSN 2464-5540.
9. KUČEROVÁ, Dagmar. *Nezdanitelné části základu daně pro rok 2020 a 2021*. Podnikatel.cz, 2021. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/nezdanitelne-casti-zakladu-dane-pro-rok-2020-a-2021/>
10. LAMPOVÁ, Daniela. *Základ daně z příjmů a daňové přiznání u FO*. Verlag Dashöfer, 2021. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/zaklad-dane-z-prijmu-a-danove-priznani-u-fo-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EioOS5u8wy7YOAX5r2e-m0M/>

11. MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Hlavní změny ve zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti od 1. 1. 2021*. Verlag Dashöfer. Dostupné z: https://www.pamprofi.cz/33/hlavni-zmeny-ve-zdaneni-prijmu-fyzickych-osob-ze-zavisle-cinnosti-od-1-1-2021-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EvMTzwP8b0yLiYzac4IXpdhPqv_kzFg3GA/
12. MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Řádné daňové tvrzení*. Verlag Dashöfer. Dostupné z: https://www.fulsoft.cz/33/radne-danove-tvrzeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EIBr2q5jU4M1UiZwSaonKLxZwRYsMFH_3w/
13. MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2021: úplná znění k 1. 1. 2021*. Praha: Grada Publishing a.s., 2021, 296 s. ISBN 978-80-2714-121-0.
14. MARTÍNKOVÁ, Michaela. *Povinná a dobrovolná registrace k DPH*. 2013. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/povinna-a-dobrovolna-registrace-k-dph/>
15. Neotax. *Český rezident - jak zdanit příjmy ze zahraničí?* 2020. Dostupné z: <https://neotax.eu/cs/cz/blog/zdanovani-prijmu-ceskych-rezidentu-ze-zahranici>
16. PELECH, Petr, Milan LOŠŤÁK a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2020*. 28. vyd. Olomouc: ANAG, 2020, 432 s. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-255-7.
17. SOJKA, Vlastimil, 2013. *Mezinárodní zdanění příjmů. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zákon o daních z příjmů*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 360 s. ISBN 978-80-7478-035-6.
18. ŠUBRT, Bořivoj a kol. *Abeceda mzdové účetní 2021*. 31. aktualizované vydání. Anag, spol. s r.o., 2021, 672 s. ISBN 978-80-7554-305-9
19. *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů*
20. *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů*

7. SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Tabulka 1: Stanovení odvodů u varianty č. 1	34
Tabulka 2: Stanovení odvodů u varianty č. 2	38
Tabulka 3: Stanovení odvodů u varianty č. 3	43
Tabulka 4: Stanovení odvodů v roce 2021	45
Tabulka 5: Porovnání odvodů z jednotlivých variant.....	46
Obrázek 1: Graf hodnoty virtuální měny Bitcoin.....	46